

بررسی جایگاه معماری بومی در جهت حفظ و ارتقای توسعه پایدار سکونتگاه های زاگرس (نمونه موردی: روستای پالنگان)

کاوان گل محمدی^{1*}، ایوب مرادخانی²

- 1- کارشناسی ارشد مهندسی معماری، مدرس گروه معماری مرکز آموزش علمی کاربردی سنندج یک، کردستان، ایران، kavan.architect@yahoo.com
- 2- کارشناسی ارشد مهندسی معماری، مدرس تمام وقت گروه معماری مرکز آموزش علمی کاربردی سنندج یک، کردستان، ایران، ayobmoradkhani@yahoo.com

چکیده

امروزه اهمیت پژوهش در ارتباط با مسکن روستایی، بافت پیرامونی خود و نحوه بهره گیری از مصالح بومی به عنوان منابع طبیعی در سکونتگاه های روستایی با قدمت تاریخی، امری قابل تأمل در وجوه مختلف توسعه پایدار این روستاها است. شناخت جنبه های متعدد بهره گیری از مصالح بومی و لحاظ نمودن آنها در طرح های هادی و سایر توسعه های روستایی بر استمرار این مهم در آینده غیر قابل اغماض است. این پژوهش با روش تحقیق کیفی- توصیفی مبتنی بر نمونه موردی (روستای پالنگان) در پی آن است نقش و جایگاه مصالح بومی را به عنوان یکی از عوامل مؤثر در پایداری اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی به واسطه تجربیاتش ساکنین این گونه سکونت گاه ها در طول سالیان متمادی را مطالعه و نقد نماید. در این بررسی با تدوین آیتم های تاثیرگذار بر توسعه پایدار که قابل تعمیم به توسعه سکونتگاه هایی با ویژگی های همگون و مطالعات آتی این عناوین است، منجر می شود.

واژه های کلیدی: مصالح بومی، توسعه پایدار، معماری پایدار، سکونت گاه های زاگرس

1- مقدمه

پژوهش هایی که با رویکرد پایداری از جنبه های مختلف اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی در معماری بومی سکونتگاه های روستاهای ایران صورت گرفته، بیشتر در راستای ارائه برنامه های کلی برای توسعه پایدار آتی آنها بوده است. در حالی که برای دستیابی به توسعه ای پایدار بهتر است ابتدا روند منجر شده به معماری امروزی با تمامی عوامل دخیل در آن مورد ارزیابی قرار گیرد. از جمله عوامل مؤثر در این روند مصالح می باشد، که به عنوان بخشی از میراث جامعه همچون هر منظر فرهنگی سزاوار پژوهش است. [1] لذا این ارزیابی با رویکرد پایداری معماری مبنای اصلی طرح مسئله در پژوهش حاضر است.

از مهمترین فاکتور ها برای انتخاب مصالح مناسب، هزینه، آسایش دمایی، زیبایی، قابلیت ساخت سریع، استحکام، فرایند، ارزیابی دوره عمر و پایدار آن ها است [2] به جهت تکوین این خصوصیات، کنکاش در معماری های بومی، شناخت و حفظ سنت های ارزشمند معماری [3] همچون نحوه تعاملات مصالح با محیط و افراد در ضمن انطباق با مسائل محیطی عصر خود حائز اهمیت می باشد. نقشی که مصالح بومی در پایداری